

URDUÑAKO TOKIKO AGENDA 21 EKINTZA PLANEKO BERRIKUSPENA

2 Dokumentua. Ekintza eta Jarraipen Planak

Dokumentuaren izenburua:	URDUÑAKO TOKIKO AGENDA 21 2 Dokumentua. Ekintza eta Jarraipen Planak
Udaltalde 21 Nerbioi-Ibaizabal laguntza teknikoa:	UTE Ondoan, S.Coop. Haizea Ikerketa S.L.
Hartzailea:	Urduñako Udala
Udaletxe parte-hartzaileak:	Arakaldoko Udala Arrankudiagako Udala Arrigorriaga Udala Etxebarriko Udala Galdakaoko Udala Urduñako Udala Orozkoko Udala Ugao-Miraballeseko Udala Zaratamoko Udala Zeberioiko Udala
Eskualdeko Iraunkortasun Bulegoa	Udaltalde 21 Nerbioi-Ibaizabal
Orriak:	28
Hizkuntza:	Euskara
Bertsioa:	Behin betikoa
Entrega data:	2013ko Apirila

AURKIBIDEA

TOKIKO EKINTZA PLANA	5
1. Sarrera	5
2. Ekintza Planaren xedea.....	5
3. Aalborg + 10 konpromisoak.....	5
4. Tokiko Ekintza Planaren formulazio elementuak.....	6
5. Tokiko Ekintza Planaren gauzaren prozesua.....	7
6. Ikuspegia	8
7. Helmugak.....	9
8. Lerro estrategikoak, programak eta ekintzak (LPE)	11
JARRAIPEN PLANA	23
1. Jarraipen Planaren Xedea	23
2. Jarraipen Planeko Operazioak	23
3. MUGI 21 Planaren kudeaketan tresna lagungarri moduan.....	26
4. Nork hartzen du parte Planaren kudeaketan?	26
5. Jarraipenerako Ereduaren proposamena.....	27

TOKIKO EKINTZA PLANA

1. Sarrera

Tokiko Ekintza Plana, Tokiko Agenda 21en oinarritzko elementua, Urduñako udalerrriak **iraunkortasunarekiko duen estrategia eta konpromisoa da.**

Ekintzak gauzatzuz udalerriko eta eskualdeko **ingurumen, gizarte eta ekonomia arloko erronkei erantzutea** da bere helburua.

Planaren iraunaldia 8 urtekoa da. Honela, epe labur, ertain eta luzera begira ekintzen garapen eta exekuzioko epealdi errealetara egokitzen den plangintzarako tresna izango da.

2. Ekintza Planaren xedea

Tokiko Ekintza Plana egitearen xedeak ondorengoak dira:

- Udalak Tokiko Iraunkortasunaren alde lan egiten jarraitzeko bere gain hartu duen konpromisoari erantzun.
- Biztanleria erabakitze-prozesuetan barneratu eta kultura parte-hartzailea handitu.
- Planifikaziorako tresna izan, etorkizuneko ekintzak modu ordenatuan programatzeko.
- Diseinua egin ostean, kudeaketarako eta ebaluaketarako tresna izan, urteroko aurrekontuei lotuz.
- Udalaz gaindiko finantzaketa iturriak jasotzea erraztu.

3. Aalborg + 10 konpromisoak

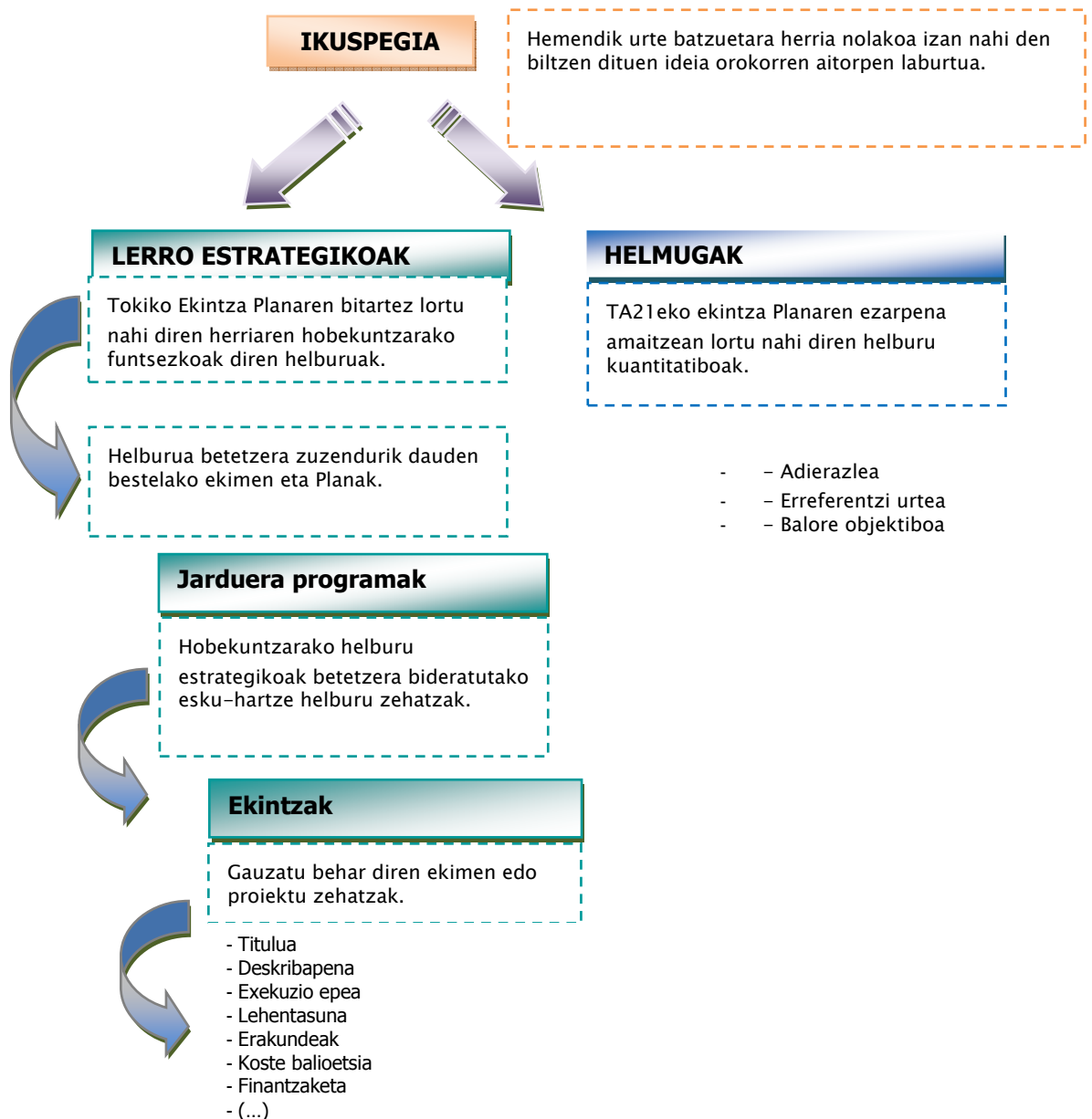
Aalborg+ 10 konpromisoak Ekintza Plana formulatzerako garaian **oinarritzko erreferentzia-esparrua** da.

1. **Gobernantza moduak:** erabakiak hartzeko prozedurak demokrazia esku-hartzaileago baten bidez bultzatu.
2. **Iraunkortasunaren aldeko Udal kudeaketa:** udal-kudeaketarako programa eraginkorrek prestatu, diseinutik hasi eta ebaluazio eta ezartze fasera arte.
3. **Natur ondasun komunak:** natur ondasun komunak erabiltzeko aukera berak izan ditzagun zaindu, babestu eta bermatu.
4. **Kontsumo eta bizimodu arduratsuak:** baliabideak tentuz eta modu eraginkorrean erabiltzea erraztu eta kontsumo eta ekoizpen iraunkorrek bultzatu.
5. **Hirigintza diseinatzea eta planifikatzea:** hirigintza diseinatzen eta planifikatzen eginkizun estrategikoa izan eta ingurumen, gizarte, ekonomia, osasun eta kultur gaiak guztion onerako bideratu.

6. **Mugikortasuna hobetzea eta zirkulazioa murriztea:** garraioa, osasuna eta ingurumena bata bestearen menpe dagoela onartu, eta mugikortasun iraunkorreko ereduak irmotasunez sustatzeko konpromisoa hartu.
7. **Osasunaren aldeko tokiko ekintza:** herritarren osasuna eta ongizatea zaindu eta areagotu.
8. **Tokiko ekonomia bizia eta iraunkorra:** ingurumenean kalterik egin gabe enplegua sor dezan tokiko ekonomia bizia sortu eta bermatu.
9. **Berdintasuna eta justizia soziala:** komunitate integratzaileak eta solidarioak bermatu.
10. **Tokian tokitik mundu globalera:** bakea, justizia, berdintasuna, garapen iraunkorra eta klima babestearen erantzukizun globala gure gain hartu.

4. Tokiko Ekintza Planaren formulazio elementuak

Ekintza Planaren gauzapean honako elementuak biltzen ditu:

Iturria: Norberak egina EAEko udalerrietan Tokiko Agenda 21 Ekintza Planak berrikusteko Gida Metodologikoan oinarrituta

5. Tokiko Ekintza Planaren gauzapean prozesua

5.1. Eragile inplikatuak

Tokiko Ekintza Planaren gauzapenean honako eragile eta organoek hartu dute parte:

- **Lan teknikoak:** Aholkulari Taldeak, proiektuko Zuzendaritza politiko eta Teknikoarekin elkarlanean eta teknikarien partaidetzarekin garatua.
- **BARNE koordinazio eta partaidetza lanak:** Bakarkako elkarrizketak eta arduradun politiko eta teknikoez osaturiko barne organoa den LANTALDE ESTRATEGIKOAREN batzarren bitartez.
- **ESKUALDE mailako koordinazio eta partaidetza lanak:** eskualde mailako arduradun politiko eta teknikoez osatutako lan organoa den UDALTALDE 21 NERBIOI-IBAIZABAL KOMITEAREN bitartez.
- **HERRITARREN parte-hartze jarduerak:** interesdun giza eragileei egindako elkarrizketen bitartez, web galdetegiaren bitartez eta herritarren parte-hartze Foroen bitartez.

5.2. Metodologia

Lan programa 5 faseetan banatu da:

1. Proiektuaren zehaztapena eta abian jartzea, prozesua aurkezteko eta koordinazio eta parte-hartze mekanismoak Tokiko Agenda 21 berrikuspen prozesuaren beharretara egokitzeko Udaletxe barruan eta kanpoan (herritarrak eta giza eta ekonomi eragileak) bilerak antolatzean datza.
2. Planaren formulazio estrategikoa, udalerriko ikuspegia zehaztuz Planaren ezarpena amaitzen denean lortu nahi diren helmugak ezarriz eta helburu estrategikoak, operatiboak eta ekintzak zehaztuz.
3. Ekintzen ezaugarritzea, Plana kudeaketarako benetako lanabesa izan dadin ekintzen definizio zehatz bat egitean datza.
4. Planaren jarraipena eta kudeaketa egiteko tresnen diseinua.
5. 2 Txostenaren idazketa: Tokiko Ekintza Plana eta Jarraipen Plana.

Tokiko Agenda 21, kontzeptuz eta filosofiaz, barne (Udaleko teknikari eta politikariz osatua) eta kanpo mailako (herriko sektore ezberdinez osatua) **parte-hartze prozesu baten bitartez lagundua egon behar du.**

Informazio eta motibaziorako euskarri moduan balioko duen **komunikazio estrategia** baten laguntza nahitaezkoa da herritarren kalitatezko parte-hartzea bermatzeko. Horretarako, unerik esanguratsuenetan Udaleko eta Eskualdeko Iraunkortasun Bulegoaren **ohiko komunikazio kanalak** erabili dira.

Tokiko Agenda 21eko Ekintza Planaren formulazioan zehar, lehen aipaturiko fase ezberdinetan **barne eta kanpo parte-hartzea integratu eta artikulatu** da eta ekarpenak ondorengo dokumentuan txertatu dira.

Ondorengo taulan prozesuan zehar **garatutako parte-hartze jarduerak** deskribatzen dira.

BARNE PARTAIDETZA	HELBURUA / GARAPENA
1. Barne bilera Formulazio estrategikoa (12-10-19)	Tokiko Ekintza Planaren 1 zirriborroa Ikuspegiaren definizioa Ekintzen haserako fokatzea eta lerro estrategikoen eta programen egokitzapena.
2. Barne bilera (13-03-07)	Plana ezarritakoan lortu nahi diren helmugak ezarri Helburu estrategikoak eta operatiboak eta ekintzen zehaztapena
KANPO PARTAIDETZA	HELBURUA / GARAPENA
Herritarren Foroa (2012-11-15)	Ekintza Planaren onarpena (formulazio estrategikoa, helmuga eta metak) eta Jarraipen Planaren aurkezpena.
ESKUALDE MAILAKO PARTAIDETZA	HELBURUA / GARAPENA
Udaltalde 21 Nerbioi-Ibaizabal Komitea	Eskualde mailan 2 ekintza mota identifikatzen dira: a. Gauzapenerako eskumena eskualdeko Iraunkortasun Bulegoaren baitan daudenak. b. Etorkizun hurbil eta edo urrun batetara begira eskualde mailan landuak izan daitezken ekintzak. Kasu honetan Nerbioi-Ibaizabal UT21 Komitea izango litzateke hauen gauzapenerako organo eskuduna.

Ezaugarritutako ekintzak biltzen dituen dokumentua Tokiko Ekintza Plana eta Jarraipen Planarekin batera formatu digitalean entregatzen dira.

6. Ikuspegia

Ondoren, Urduña 2020 ikuspegia aurkezten da:

*2020an Urduñako Hiri Ekologikoa **balio handiko ingurune naturala, ondare arkitektoniko aberatsa eta interesgarria eta errepide nahiz garraio publiko bidezko komunikazio ona** izateaz ezaugarritzen da. Kultura, ondare, natur eta giza baliabideak errespetatu eta balioan jartzen jakin du betiere bere nortasuna errespetatuz eta eraikitako espazioaren kontserbazioa, hobekuntza eta erabilera eraginkorraren aldeko apustua eginaz. Alderdi guzti hauek Urduña **EAE mailan hiri eredugarri bat** izatea bultzatu dute.*

*Bertako eragileek duten espiritu ekintzailea eta egindako garapen apustua dela eta Lurralde Historiko mailan hiria **jarduera ekonomikoekiko erakargarri** bihurtu da. Hiriak **Nekazaritza eta elikadura** aldetik sektore lehiakorra du, **industri sektoreak** aberastasuna eta enplegua sortzen du, **espezializatua eta gertukoa den merkataritzak** turismorako erakargarri eta herri-gune historikoko erakusleho moduan jokatzeko du eta landa eta kultura aldeko **turismo sektorea** aurkitzen da bertan.*

*Urduñako **garapen sozialak** herriko talde ezberdinen beharrak asetzen ditu. **Parte-hartzeko egitura egonkorak** daude non batetik komunitate kontzientzia eta bestetik ingurumen aldetik oso sentsibilizatua dagoen eta Urduñakoa izatearen sentimendu sendoa duten herritarren parte-hartzea errazten den. Guzti honek herritarrak bertako bizitzan aktiboki sartuak egotea laguntzen du.*

*Laburbilduz, Urduñako biztanleek **hirian bertan kalitate onarekin bizi, garatu eta lan egiteko leku aproposa** aurkitzen dute.*

7. Helmugak

Ondoren Urduñako 2020 urterako onartutako Helmugak aurkezten dira:

LE.1. IRAUNKORTASUN BALOREETAN OINARRITUTAKO INFORMAZIO, SENTSIBILIZAZIO ETA KOMUNIKAZIO IRISPENA SUSTATZEN DUEN ETA PARTE-HARTZEA ERRAZTEN DUEN UDAL KUDEALETA GARATU

HELMUGAK 2020 URTERA BEGIRA	ERLACIONATURIKO ADIERAZLEA
Urtean 3 hezkuntza jarduera baino gehiagoko batz bestekoa lortu.	Ingurumen hezkuntza jarduera kopurua/urteko
Urtean 8 parte-hartze bilera baino gehiagoko batz bestekoa lortu.	Herritarren parte-hartze bilera kopurua/urteko

LE.2. ESPAZIOAREN ERABILERA BALIOAK ARRISKUAN JARRI GABE BULTZATUKO DUEN HALA LURRALDEAREN NOLA NATURAREN ORDENAZIO ZEIN KUDEAKETA GARATU

HELMUGAK 2020 URTERA BEGIRA	ERLACIONATURIKO ADIERAZLEA
Lurzoru artifizializatuko portzentajea % 2,74an mantendu	Artifizializaturiko herriko azalera (%)
Etxebizitza hutsen kopurua 10 puntu portzentualetan jaitsi %17ra iritsi arte.	Herriko parke osoarekiko hutsik dauden etxebizitzak (%)
Ekoizpen ekologikora bideratutako Ha. mantendu edo %X handitu.	Ekoizpen ekologikoko laborantza Ha.

LE.3. BIZTANLERIAREN BEHARRAKO ASETUKO DITUEN MUGIKORTASUN ERAGINKOR, LEHIAKOR, BIDEZKO, OSASUNGARRI ETA ZIURRA GARATU

HELMUGAK 2020 URTERA BEGIRA	ERLACIONATURIKO ADIERAZLEA
Bidegorri sarea handitu 6 km-tara iritsi arte.	Bidegorri sareko Km kopurua

LE.4 BIZIMODU ARDURATSUAK SUSTATU ETA ONDASUN NATURAL KOMUNEN ETA HONDAKINEN ERABILERA ETA KUDEAKETA EGOKIA BULTZATU

HELMUGAK 2020 URTERA BEGIRA	ERLACIONATURIKO ADIERAZLEA
Kontabilizatu gabeko ur eskaria 3 puntu portzentualetan jaitsi %35era iritsi arte.	Banatutako ur osoarekiko kontrolatu/kontabilizatu gabeko ur bolumena (%)
0,2 puntu portzentualetan jaitsi hiri hondakinen sorrera 0,8 Kg/bizt/eguneko lortu arte.	Hiri hondakin Kg/bizt/eguneko
Hondakinen bilketa selektiboa 5 puntu portzentualetara igo %22ra iritsi arte.	Selektiboki bildutako hiri hondakinen % /urtean
0,05 tep/bizt/egunekotan jaitsi etxeko argi indar eta gas kontsumoak 0,19 tep/bizt/urteko lortu arte	Tep/bizt/urtean
Erreferentzia urtearekiko %2an igo udalerriko energia berriztagarriak.	Kwh/bizt/urtean
Erreferentzia urtearekiko herriko argiteri publikoaren kontsumo energetikoa %10era jaitsi.	Kwh/bizt/urtean

LE.5 ARRISKUA ERA ARDURATSUAN KUDEATU, INGURUMEN KALITATEA HOBETU ETA KLIMA ALDAKETAREN BORROKAN AURRERA EGIN

HELMUGAK 2020 URTERA BEGIRA	ERLACIONATURIKO ADIERAZLEA
Udalerrian berotegi efektua duten isurketak 0,5 TnCO ₂ e jaitsi, 3,8 TnCO ₂ e lortu arte.	TnCO ₂ e/bizt/urteko udalerrian
Udalean berotegi efektua duten isurketak 0,02 Tn CO ₂ e jaitsi, 0,07 TnCO ₂ e lortu arte.	TnCO ₂ e/bizt/urteko Udalean

LE.6 SARE LANA INDARTUZ INGURUAREKIN BAT EGITEN DUEN ETA TOKIKO ENPLEGUA BULTZATZEN DUEN EKONOMIA DIBERTSIFIKATUA ETA LEHIAKORRA GARATU

HELMUGAK 2020 URTERA BEGIRA	ERLACIONATURIKO ADIERAZLEA
Langabezi tasa %14,5ean mantendu	Lanbiden 16tik 64 urte bitartean erregistraturiko langabetuen kopurua 100 biztanleko (%)
Establezimenduen saldo netoa 1000 biztanleko 1,41an mantendu.	Establezimendu kopurua/1000 biztanleko(%)
Merkataritza azalera minorista 0,65 m ² tan mantendu	m ² /1000 biztanleko

LE7. BIZTANLERIAREN ONGIZATEA, GIZARTERATZEA ETA OSASUNA BULTZATZEA

HELMUGAK 2020 URTERA BEGIRA	ERLACIONATURIKO ADIERAZLEA
Oinarrizko errenta jasotzen duten unitateak %1,8ra bueltatzea berriro.	Oinarrizko errenta jasotzen duten unitateak/ Familia unitate guztiekiko %
Larrialdietarako Laguntza Soziala jasotzen duten unitateak %0,86ra bultatu berriro.	Larrialdietarako Laguntza Soziala jasotzen duten unitateak/ Familia unitate guztiekiko

L8. EUSKARAREN EZAGUPENA ETA ERABILERA BULTZATU ETA ESKAINTZA SOZIOKULTURA ANITZA ETA PARTE-HARTZAILEA GARATU

HELMUGAK 2020 URTERA BEGIRA	ERLACIONATURIKO ADIERAZLEA
Euskaldun biztanleria handitu %39ra iritsi arte.	Euskalduna den 2 urtetik gorako biztanleriaren %

8. Lerro estrategikoak, programak eta ekintzak (LPE)

Eskualdeko Iraunkortasun Bulegoak garatu beharreko ekintzak gris kolorez azpimarraturik daude.

LEI.IRAUNKORTASUN BALOREETAN OINARRITUTAKO INFORMAZIO, SENTSIBILIZAZIO ETA KOMUNIKAZIO IRISPENA SUSTATZEN DUEN ETA PARTE-HARTZEA ERRAZTEN DUEN UDAL KUDEALETA GARATU

Programa 1.1. Parte-hartze kultura eta komunitate kontzientzia sortzen duten parte-hartze egitura berrien finkapenean aurrera egin eta informaziora iristeko erraztasunak eman

Ekintza	Deskripzioa	Lehentasuna
E.1.1.1 Herritarren parte-hartzea bultzatzeko Plana edo programa abian jarri.	Parte-hartzearen inguruko prestakuntza jardunaldiak antolatu eta hau balioan jarri herri ikuspegia duen dokumentu bat eginez.	Altua
E.1.1.2 Herritarren parte-hartzea eta parte-hartze komunitarioa bultzatuko duten mekanismo berriak sustatu.	1.1.1 ekintzatik eratorritako dokumentua oinarritzat hartuta, Auzolan bat abian jarriko da ondasun komunak kudeatu eta mantentzeko.	Altua
E.1.1.3 Tokiko Agenda 21eko prozesua Eskolako Agenda 21 prozesuarekin koordinatu.	Eskolako Agenda 21 Programa mantendu, parte hartzen duten ikastetxe kopurua handitu eta Tokiko Agenda 21 eta Eskolako Agenda 21aren arteko koordinazioa hobetu. Horretarako urteko planifikazioa egin eta ikastetxe berriei gonbidapena bidali.	Ertaina
E.1.1.4 Udaletxetik eta Elkartetatik antolatzen diren ekintzen inguruko informazio eta komunikazio kanalak antolatu eta dibertsifikatu.	Zaharra lokala egokitu eta udala eta herritarren arteko lanabes informatiko bat abian jarri.	Altua

Programa 1.2. Udal administrazioan ingurumen irizpideak txertatu eta herritarren erantzukizun bateratua bultzatu

Ekintza	Deskripzioa	Lehentasuna
E.1.2.1 Erosketa eta kontratazio publiko berdeko eskualde mailako zerbitzua sortu eta ezartzeko aldeko apustua egin.	Iraunkortasuna eta aurrezki ekonomiko irizpideak jarraituz prestazio berri hau abian jarri.	Altua
E.1.2.2 Ingurumen arautegi bat garatu, onartu eta abian jarri.	Arautegia egin; ingurumen saileko egitura politikoa eta teknikoa zehaztu.	Altua
E.1.2.3 Udal administrazioan ingurumen irizpideak txertatzeko prozedura eta argibideak zehaztu eta garatu.	Udal zerbitzu eta jarduera ezberdinetan praktika egokiak zabaldu baliabideak era eraginkorrean erabiltzeko, sortutako hondakinak egoki kudeatzeko, e.a.	Ertaina

<p>E.1.2.4 Iraunkortasunarekin zerikusia duten hainbat arloetan herritarren sentsibilizazio eta erantzukizun bateratuaren inguruko lortzeko kanpainak garatu.</p>	<p>Honako gaien inguruan dibulgazio eta kontzientziazio ekimenak: mugikortasuna, kontsumoa, ura, energia, hondakinak, klima aldaketa, bioaniztasuna, e.a.</p>	<p>Alta</p>
<p>E.1.2.5 Udal teknikari eta politikariei zuzenduta iraunkortasunaren inguruko prestakuntza eta sentsibilizazio jarduerak bultzatu eskualdeko herriein elkarlanean.</p>	<p>Gai interesgarrien inguruko saioak antolatu eta/edo dokumentazioa zabaldu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hondakinak - Energia eta klima aldaketa - Mugikortasuna - Erosketa publiko berdea - Udal administrazioaren ingurumen kudeaketa - Bioaniztasuna 	<p>Baxua</p>

Programa 1.3. Inguruko herriein koordinatuta Tokiko Agenda 21eko Ekintza Planaren kudeaketa aktiboa

Ekintza	Deskripzioa	Lehentasuna
<p>E.1.3.1 Tokiko eta eskualde mailako Ekintza Planen kudeaketa aktiboa garatzeko lan egin: ebaluazioa, adierazleen kalkulua, programazioa eta barne eta kanpo komunikazioa eta parte-hartzea.</p>	<p>Udaltalde 21 Nerbioi-Ibaizabalgo udalerrri guztietan Tokiko Ekintza Planen eta Eskualdeko Ekintza Planaren adierazleen ebaluazioa, kalkulua, programazioa, komunikazioa eta barne eta kanpo parte-hartzea.</p>	<p>Ertaina</p>
<p>A.1.3.2 Barne koordinazio mekanismoak eta herritarren parte-hartze mekanismoen arteko lotura bultzatu Tokiko Agenda 21aren urteko kudeaketarako.</p>	<p>1.1.1. Ekintzatik eratorritako dokumentuan oinarrituz parte-hartze foroak koordinatu (iraunkorrak eta Tokiko Agenda 21ekoak).</p>	<p>Altua</p>

LE.2. ESPAZIOAREN ERABILERA BALIOAK ARRISKUAN JARRI GABE BULTZATUKO DUEN HALA LURRALDEAREN NOLA NATURAREN ORDENAZIO ZEIN KUDEAKETA GARATU

Programa 2.1. Iraunkortasun erduetan oinarrituta dagoen eta eraikitako hiri paisaia eta ondare kulturala balorean jartzen duen lurralde plangintza diseinatu eta garatu.

Ekintza	Deskripzioa	Lehentasuna
<p>E.2.1.1 Indarrean dagoen HAPOaren gauzape maila baloratu eta HAPO berria iraunkortasun irizpideak jarraituz idatzi.</p>	<p>HAPOa berrikusteko plegua iraunkortasun irizpideekin erredaktatu.</p>	<p>Altua</p>
<p>E.2.1.2 Hirigune historikoa birgaitzeko Plan Berezia berrikusi eta malgutu eta honen garapenean aurrera egin.</p>	<p>Hirigune Historikoa Birgaitzeko Plan berezia berrikusi arautegia berrikusiz eta iraunkortasun irizpideak txertatu.</p>	<p>Altua</p>

E.2.1.3	Hirigune historikoko eraikuntza garrantzitsuenen zaharberritzea era erabilera bultzatu.	Etxebizitzaren birgaitzea etxebizitza publiko bezala lotzeko lanabesak bilatu. Birgaitze proiektuetan lagundu, publikoak nahiz pribatuetan. Bonifikazio fiskalak eta diru-laguntza posibleak.	-
E.2.1.4	Jabetza etxebizitzarekiko aukera bezala alokairu merkatu bat sortu.	Etxebizitza hutsa zigortu. Alokairuko etxebizitza eskariaren ikerketa eta etxebizitza merkatu eskaintza bat sortzeko ekintza plan bat gauzatu.	Altua

Programa 2.2. Natur ondarearen babesa, berreskuratzea eta goraipatzea eta kudeaketa egokia bultzatzea

Ekintza	Deskripzioa	Lehentasuna	
E.2.2.1	La Pauleko gunea aisialdirako gunea bezala berreskuratu.	Bideragarritasun ikerketa bat idatzi, ikerketa topografiko bat eta urbanizazio egiteko aurre-proiektua. HAPOA aldatu. Proiektua idatzi eta gauzatu.	Altua
E.2.2.2	Eskualde mailako ingurune naturalaren karakterizazioa eta paisaiaren inguruko ikerketak egin, interesa duten gunek identifikatuz eta garatu beharreko kontserbazio/berreskuratze jarduerak zehaztuz.	Inguru naturalaren ikerketak burutu udalerriko lurralde eta ingurumen plangintzan erabakiak hartzeko lagun dezaten. Gaur egungo balore naturalak identifikatzea lortu nahi da landa-lanaren bitartez eta herriko eragileak inplikatur.	Baxua
E.2.2.3	Ekoizpen Zerbitzua mantendu.	Ekoizpen zerbitzua mantendu	Altua

LE.3. BIZTANLERIAREN BEHARRAKO ASETUKO DITUEN MUGIKORTASUN ERAGINKOR, LEHIAKOR, BIDEZKO, OSASUNGARRI ETA ZIURRA GARATU

Programa 3.1. Herri-gunea eta jarduera zentro guztien lurralde konektibitate eta irisgarritasun seguruak bermatu

Ekintza	Deskripzioa	Lehentasuna	
E.3.1.1	Urduñako landa gunek RENFEko geltokiarekin eta hirigunearekin lotu garraio kolektiboa edo ez motorizatuaren bitartez (ahal denean).	Landa guneeetako biztanleriak dituen beharren inguruko diagnostiko bat gauzatu eta udala eta landa guneeetako taxi zerbitzua eta RENFEren arteko lankidetzak bat zehaztu, zenbatekoa eta ordutegiak zeintzuk izango diren zehaztuz.	Ertaina
E.3.1.2	Urduñako trafiko baldintzak hobetuko duten saihebidetuen gauzapena bultzatu.	San Franciscoko Unitate Exekuzioaren ezarpena bultzatu (lehentasun altua) eta Iparraldeko Ronda eta Trasantiaigoko gunea. Agua Saladako irisgarritasuna hobetu Getxako zubitik eta abeltzaintza erabilerarako aukerak bilatu.	Altua
E.3.1.3	Foru-eskumenekoak diren errepideetan arriskua gutxitzeko neurriak proposatu.	Administrazio ezberdinetan proiektu ezberdinak garatzeko sustapena egin: Gasteiz Urduña-Bilbao errepidea (Saratxo zonaldea) eta Belandia-Araba errepidea.	Altua

Programa 3.2. Mugikortasun fluxu eta gatazkei irtenbidea eman garraio publikoa hobetuz, motorrik gabeko garraio moduak sustatuz eta irisgarritasun unibertsala bermatuz

Ekintza	Deskripzioa	Lehentasuna
E.3.2.1 RENFEKO geltokitik hasita Basaurin edo Arrigorriagan Galdakaoko ospitaleraino Lanzadera zerbitzua bultzatu.	Zerbitzu hau kudeatzeko arduradunek, zerbitzua Eskualdeko Mugikortasun Planean jasotako eskarrietara egokitzen dela bermatzea.	Ertaina
E.3.2.2. Hirigune historikoaren mailakako peatonalizazioan aurrera egin.	Herri-gune historikoan itxiera automatikoko sistema bat diseinatu eta ezarri.	Ertaina
A.3.2.3. Oinezkoen eta bizikleten irisgarritasun baldintzak hobetuko dituzten beharrezkoak diren azpiegiturak jarri.	Bideen identifikazioa, seinalizazioa eta ezaugarritzea oinezko eta bizikletei lehentasuna emanaz.	Ertaina
E.3.2.4. Hirigune historikoaren inguruan aparkaleku bat jartzeko irtenbideak bilatzen jarraitu, gune publikoaren gabeziari aurre egiteko.	Gaur egungo aparkalekuen inbentario bat egin eta sarbideak eta segurtasuna hobetu. Apainketa planaren 6. puntua gauzatu.	Altua
E.3.2.5. Herri mailako Mugikortasun Plan Iraunkorra egin.	Plana idatzi	Ertaina
E.3.2.6 Herriko irisgarritasun Plana garatu.	Irisgarritasun planak eraikuntza eta bide publikorako aurreikusitako ekintzak gauzatu.	Ertaina

LE.4. BIZIMODU ARDURATSUAK SUSTATU ETA ONDASUN NATURAL KOMUNEN ETA HONDAKINEN ERABILERA ETA KUDEAKETA EGOKIA BULTZATU

Ekintza	Deskripzioa	Lehentasuna
E.4.1.1 Herri osoan uraren kudeaketa osoa eta saneamendu proiektua .	Lehen fasea landa-gunean bigarren fasea hiri-gunean.	Ertaina
E.4.1.2 Erabilera ez sanitarioetan ur baliabidearen erabilera optimizatu, euriko ura edo beste jatorriren batetik datorren ura erabiliz.	La Pauleko bainu gunean euri ura erabilera sanitariorako eta lorezaintzarako erabili. Euri ura nekazaritzarako erabili eta ibaiko ura ureztaketak eta plazako piloiaren ziklo itxirako.	Altua
E.4.1.3 Partzuergoak ur sarearen berrikuspina egin ondoren datorren urteetara begira egingo duen jarduera Plana garatu.	Udaletxeari proposatzen zaizkion planeko obrak gauzatu.	Ertaina
E.4.1.4 ICOaren bitartez bonifikatu eraikin berrietan ur kontsumoa murrizteko ur berrerabilpen irizpideen txertaketa.	Ordenantza fiskal bat onartu	Altua

Programa 4.2. Energia aurreztea eta hala eraginkortasunaren nola energia berriztagarrien sustapena egin

Ekintza	Deskripzioa	Lehetasuna
E.4.2.1 Iturri berriztagarrietatik eratorritako energia sortzeko tokiko ahalmena zein den aztertu (biomasa, minieolikoak).	Zonaldeak duen ahalmenaren inguruko inbentario bat egin	Ertaina
E.4.2.2 Udalerri eta eskualdeko biztanleriari zuzenduta kudeaketa energetikorako laguntza zerbitzuak garatzeko lan egin.	Honako zereginak bete: - Udalerri, eragile eta biztanleriari energia berriztagarriak, eraginkortasun energetikoa eta ziurtagiri energetikoen inguruan informatu. - Arauen garapenean laguntza - Prestakuntza - Tele kudeaketa	Ertaina
E.4.2.3 Argiteri publikoa eta udal eraikinen kudeaketa energetikoaren kontrola sistematizatu.	Argiteri publikoa eta udal eraikinen kudeaketarako zerbitzu enpresa baten kontratazioa.	Altua
E.4.2.4 Ibilgailu eraginkorren eskuratzea sustatu Udal ibilgailuak aldatzeko prozesuetan eta/edo herritarrek erosketa egiterako garaian.	Zirkulazio zergetan bonifikazioen ezarpena ekarriko luke eta baita ibilgailu mota hauentzako lekuen erreserba ere.	Ertaina

Programa 4.3. Hondakinen murrizte, berrerabilpen, birziklapen eta balorizazioa

Ekintza	Deskripzioa	Lehetasuna
E.4.3.1 Hondakinen bilketa eta kudeaketa sistema bat zehaztu Europako Batasuneko Zuzentaraua betetze dadin.	Gaur egungo sistemaren ikerketa bat egin eta Europako arauetara egokitu	Altua
E.4.3.2 Edukiontzia lekuz aldatu hondakinen sailkapen hobeko bat lortzeko.	Edukiontzia gaur egun duten kokapenaren inguruko ikerketa bat egin	Altua
E.4.3.3 Bilketa selektiboko zerbitzuen mailakako zabaltearen alde lan egin, frakzio organikoari: konposta, bosgarren edukiontzia edo bestelakoei arreta berezia jarriaz.	Benchmarking, mailakako ezarpena, ebaluazioa, prestakuntza, biztanleriako zonalde eta sektore ezberdinetara zabaltzea eta udal arauak egokitu.//./Urduñan ortu ekologikoekin lotzen da: etxeko hondakinenzako banakako eta taldeko konpostaia bultzatu.	Altua
E.4.3.4 Gorbeialderekin elkarlanean nekazaritza eta abeltzaintzako hondakinen kontrola eta kudeaketa proiektua garatu.	Gorbeialderekin elkarlanean nekazaritza eta abeltzaintzako hondakinen kontrola eta kudeaketa proiektua garatu.	Altua

LE.5. ARRISKUA ERA ARDURATSUAN KUDEATU, INGURUMEN KALITATEA HOBETU ETA KLIMA ALDAKETAREN BORROKAN AURRERA EGIN

Programa 5.1. Arriskuaren eta ekonomi jardueren kudeaketa hobekuntza eta eraginkortasuna

Ekintza	Deskripzioa	Lehetasuna
E.5.1.1 Herriko Larrialdietarako Plana, Babes Zibilerako Plana eta udal eraikinetarako auto-babeserako Planak diseinatu	Udal dependenzietako auto-babeserako planak gauzatu	Altua
E.5.1.2 Herri mailan babes zibila garatu (boluntarioritza bultzatu, funtzionarioen profesionalizazioa, e.a.).	Boluntarioritza ikerketa juridikoa.	Ertaina
E.5.1.3 Industri hondarren eta potentzialki poluituta dauden lurzoruen kudeaketa.	Exekuzio aginduak garatu udalaz gaindiko erakundeekin.	Altua

Programa 5.2. Klima aldaketaren aurkako borroka kudeatu

Ekintza	Deskripzioa	Lehetasuna
E.5.2.1 Urtero udalerriko eta Udaletxeko berotegi efektua duten gasen inbentarioa eta karbono aztarna kalkulatu.	Beharrezkoa den informazioa bildu, kalkulatu, txostenak egi eta publikoki zabaldu.	Ertaina
E.5.2.2 CO2aren xurgatzea handitzeko hobien kudeaketa bultzatu, bereziki baso kudeaketa jasangarriaren aldeko praktika egokien bitartez.	Hiri-gunearekiko gertu dauden aisialdiko guneak birlandatu	Altua
E.5.2.3 CO2 isurketak eta karbono aztarna ziurtatzeko aukera aztertu.	Euskal Autonomia Erkidegoan klima aldaketaren arloan abian jarri den lehenengo ekimena da Stop CO2 Euskadi. Ekimenak herritarren, enpresen eta administrazio publikoen ekintzak biltzen ditu. Euskal gizarteko kide guztiek berotegi efektuko gasen isurketak murrizteko hartutako konpromiso guztiek dute lekua ekimen horretan. Stop CO2 Euskadi ekimenak erakunde kidetuek eta erakunde kidetu bereziek egindako ekintzak sarituko ditu, baldin eta ekimenaren oinarriko helburuak betetzera eta bere egitekoa lortzera bideratuta badaude. Isuriak murrizteko ekintza anbiziotsuak egiteak, gizartea sensibilizatzeko trazio ahalmen handia dutenak, errekonozimendu berezia izango du Stop CO2 Euskadi sarietan.	Altua

LE.6. SARE LANA INDARTUZ INGURUAREKIN BAT EGITEN DUEN ETA TOKIKO ENPLEGUA BULTZATZEN DUEN EKONOMIA DIBERTSIFIKATUA ETA LEHIAKORRA GARATU

Programa 6.1. Lehen sektorearen lehiakortasuna eta nekazal eta baso lurren kudeaketa jasangarria bultzatu

Ekintza	Deskripzioa	Lehetasuna
E.6.1.1 Landa guneak bultzatu ohiko asentamenduen babes eta integrazio irizpideak jarraituz.	Nekazal erabilerarako dauden baliabideak aztertu eta hauen aprobetxamendua bultzatu.	Altua
E.6.1.2 Aiarako eskualdearekin batera haragi transformazio zentro bat sortzeko proiektua garatu.	Bideragarritasun proposamenak eta ikerketa egin.	Altua

Programa 6.2. Aberastasuna, lana eta biztanleria finkatzeko industri sektorea suspertu herriko baloreak errespetatu.

Ekintza	Deskripzioa	Lehetasuna
E.6.2.1 Azpiegiturarekin batera Elkartegi berri bat abian jartzeko lan egin.	Elkartegia abian jarri eta okupatzeko promozio kanpaina egin.	Altua
E.6.2.2 Gaur egun dauden industri poligonoen betetzea bultzatu.	Promozio kanpaina	Ertaina

Programa 6.3. Herri merkataritza sustatu aberastasuna sortuko duen iturri bezala eta gune historikoaren erakargarri turistiko eta eskaparate bezala

Ekintza	Deskripzioa	Lehetasuna
E.6.3.1 Herriko merkataritzarekin elkarlanean Merkataritza Suspertzeko Plan berezia aztertu eta berari dagozkion ekintzak identifikatu eta lehenetsi.	Herriko merkataritza bultzatu aberastasun iturri bezala eta turismoa erakartzeko. Merkataritza txikia Herri-gune historikoa bizirik mantentzeko nahitaezkoa da. Bertako eta eskualdeko merkataritza elkarrekin hiri ingurunearen jardura esparruak eta ekintza proposamenak zehaztu, baita herri mailan garatu daitezkeen merkataritzarako egiturak ere.	Altua
E.6.3.2 Herriko dendetan produktu adierazgarri eta herriko "marka"ri dagozkionean belaunaldien arteko ordezkapena erraztu.	Euskal-Herriko ohiko produktuen otarrean Urduñako produktuak sartzeko ekoizleei zuzendutako sustapen neurriak garatu. Herriko merkataritzan bertako baliabideak xertatu.	Altua

Programa 6.4. Natura eta kultura ondarean oinarritutako herriko garapen turistikoa bultzatu

Ekintza	Deskripzioa	Lehetasuna
E.6.4.1 2001 urteko Aiarako Turismoa Dinamizatzeko eskualdeko Planaren eguneraketan aktiboki lagundu.	Aiarako Turismoa Dinamizatzeko Planean aktiboki parte-hartu eskualdea eta Urduñak duten ahalmen turistikoa indartzeko	Ertaina

E.6.4.2	Nerbioi eta Ibaizabalgo Parke Linealaren gauzapena bultzatzeko lan egin.	Udalaz gaindiko eta udal erakundeekin proiektu honen zehaztapena eta ezarpena bultzatu eta dinamizatu. Done Jakue bidea egokitu eta ezagutarazi eskualde mailan.	Altua
E.6.4.3	Bilboko eraztun berdearekin konektatuko duen ibilbide berde bat sortu, Nerbioiko Parke Linealaren garapena oinarri bezala hartuta.	Basquetourreko "Destino de Detalle"-ko ondorioak eta proposamenak kontutan izan, baita natur turismoa egiteko ikerketako ondorioak ere (azpiegitura turistikoak eta zerbitzuei lotutako hobekuntza proposamenak): seinalizazioa, alojamentuen dibertsifikazioa, e.a. Aurrekoarkin lotuta, Aiaraldeako eskualdearekin lan egin ibilbideen sarea hobetzeko eta honela etorkizunean Euskadiko ibilbideen produktu turistikora atxikitzeko. Aiaraturrekin elkarlanean zikloturismo produktu turistikoan lan egiten jarraitu. Esperientzietan oinarritutako turismoa bultzatuko duten proposamen berritzaileetan aurrera lan egin.	Altua
E.6.4.4	Dauden aukerak aztertu larrerako landa lurren erabilpena kirol eta aisialdirako ekintzen garapenarekin bateragarri egiteko (parapentea...).	Abeltzaintzara bideratutako erabilerak eta kirola-aisialdirako erabilerak konpatibilizatzeko aukerak aztertu. Abeltzainekin eta ekintza berrien sustatzaileekin hitzarmenak.	Ertaina
E.6.4.5	Camping baten ezarpena bultzatu.	La Paulen camping bat eraikitzeko bideragarritasun teknikoa aztertu: jardueraren bideragarritasun ekonomikoa aztertu, kudeatzeko formula zehaztu eta sustatzaileak bilatu.	Altua

Programa 6.5. Lehiakortasuna bultzatu

Ekintza	Deskripzioa	Lehentasuna	
E.6.5.1	Enplegu eta prestakuntza politiken sustapenean aurrera egin, baita enpresen sorreran eta merkataritza eta turismoaren sustapenean ere.	Eskualdeko Bulegoaren Ekintza Planak ekonomia ehunari laguntza eskaintzea aurreikusten du jarduera ekonomikoetan iraunkortasuna abian jarri eta produktuak merkaturatzeko. Enplegu berdea ere sustatzea aurreikusten du, beste administrazioekin batera.	Altua
E.6.5.2	Energia berriztagarriak eta eraikuntza ekologikoak ezartzeko prestakuntza bultzatu.	Energia berriztagarriak eta eraikuntza ekologikoaren alorrean enplegu aukerak aztertu, horrelako proiektuak abian jartzen eta finkatzen lagundu.	Ertaina
E.6.5.3	Ekintzaile berrientzako lokalak eskaini.	"Ideia" fasean dauden sustatzaileak identifikatu; negozio ideiak garatzeko lokalak eskaini, hauek abian jartzen lagundu eta baita proiektuak finkatzen lagundu ere.	Ertaina
E.6.5.4	Herriko sustapen ekonomikoaren alde lan egiten duten erakundeei diru laguntzak emateko arautegi bat sortu.	Udalerrriaren garapen ekonomikorako lagunduko duten ekintzak garatzen dituzten elkarte eta entitateei diru-laguntzak eskaintzeko oinarriak ezarri.	
E.6.5.5	Herri eta eskualde mailan sustapen ekonomikoa eta enplegua bultzatzeko kolaborazio eta kooperazio sareak bultzatu.	Udalerrian enplegua eta jarduera sortzeko proiektuak identifikatu (sukaldea, campinga, e.a.). Proiektu hauen gauzapenean lagunduko duten eragile publikoak eta pribatuak identifikatu. Sustapen ekonomikoko sailetik eskaini daitezkeen giza	Altua

baliabideak eta baliabide teknikoak eskaini, proiektuak garatu eta laguntzeko. Lankidetzak mekanismoak ezarri: foroak, lan taldeak, elkarteak edo bestelako formulak.

LE.7. BIZTANLERIAREN ONGIZATEA, GIZARTERATZEA ETA OSASUNA BULTZATZEA

Programa 7.1. Pertsona oroien ongizate eta gizarteratzea

Ekintza	Deskripzioa	Lehentasuna
E.7.1.1 Gizarte zerbitzuetako erabiltzaileek hautemandako harrera eta irisgarritasun arazoei irtenbide bat bilatzen aurrera egin.	Ongizate saila lekuz aldatu	Ertaina
E.7.1.2 Zaharren egoitzan hautemandako azpiegitura arazoei irtenbideak aurkitzen aurrera egin.	Irisgarritasun planeko ekintzak gauzatu	Ertaina
E.7.1.3 Larrialdi egoeren arrazoiak identifikatu eta hauek saihesteko Diagnostiko bat egin.	Larrialdi egoeren arrazoi posibleak identifikatu eta saihesteko diagnostiko bat egin.	Ertaina

Programa 7.2. Biztanleria ondo bizitzeko ingurua eta bizi ohitura osasungarriak bultzatu

Ekintza	Deskripzioa	Lehentasuna
E.7.2.1 Haur kopurua handitzeagatik gaur egun dagoen pediatria zerbitzu eskariari irtenbideak aurkitzen aurrera egin.	Urduñako osasun zentroak atenditzen dituen 0-14 urte bitarteko ume biztanleriaren inguruko estatistika egin. Elkarten laguntzarekin eskaria egin.	Ertaina
E.7.2.2 Ohitura osasungarriak bultzatzeko biztanleriari zuzendutako ekintzak garatu: elikadura osasuntsuarekin erlazionaturiko hitzaldiak, erretzen utzi, e.a.	Ohitura osasungarriak bultzatzeko biztanleriari zuzendutako ekintzak garatu: elikadura osasuntsuarekin erlazionaturiko hitzaldiak, erretzen utzi, e.a.	Ertaina

Programa 7.3. Genero berdintasunaren aldekoagoa den gizartea sustatu

Ekintza	Deskripzioa	Lehentasuna
E.7.3.1 Genero berdintasuneko bigarren Plana egin.	Bigarren genero berdintasuneko Plana egin.	Ertaina

E.7.3.2	Urduñan emakumeenganako tratu txarrak eta sexu indarkeria kasuetarako esku-hartze protokolo bat garatu.	Protokoloaren garapenean inplikaturik dauden eragileekin sei hilero bilerak egin.	Ertaina
E.7.3.3	Prestakuntza ekintzetan parte hartu ahal izateko baldintzak malgutu, parte-hartzaileen lana eta familia bizitza kontziliatuz (haurtzaindegi zerbitzua).	Prestakuntza ekintzetan parte hartu ahal izateko baldintzak malgutu, parte-hartzaileen lana eta familia bizitza kontziliatuz (haurtzaindegi zerbitzua).	Ertaina

Programa 7.4. Elkarbizitza eta udalerrriaren jarduera solidarioa sustatu

Ekintza	Deskripzioa	Lehentasuna
E.7.4.1	Herrian etorkinen sentsibilizazioa, parte-hartzea eta integrazioa bultzatzeko programak eta zerbitzuak garatu.	Ertaina
E.7.5.1	Udal aurrekontuaren zati bat nazioarteko jarduera solidarioa bideratu.	Ertaina
E.7.5.2	Boluntariotza eta garapen komunitarioa bultzatu edo denbora banku baten sorrera sustatu.	Ertaina
E.7.5.3	Giza alorreko erakundeei diru-laguntzak emateko arautegi bat egin	Altua

Programa 7.5. Hezkuntza sistemarako sarbidea hobetu

Ekintza	Deskripzioa	Lehentasuna
E.7.5.1	Lan eskaria aztertu eta prestakuntza eskaintza eskari horretara egokitu.	Ertaina
E.7.5.2	Herritarren prestakuntza beharrak, kualifikazio maila eta ezagupenak identifikatu.	Altua

L8. EUSKARAREN EZAGUPENA ETA ERABILERA BULTZATU ETA ESKAINTZA SOZIOKULTURA ANITZA ETA PARTE-HARTZAILEA GARATU

Programa 8.1. Euskara erabileraren sustapen eta normalizazioa

Ekintza	Deskripzioa	Lehentasuna
E.8.1.1 Klean euskararen erabilera sustatzeko jarduerak areagotu.	Urduñako Euskara Sustatzeko Plan Estrategikoan jasota dago sentsibilizazioa nola landu. Aurten datozen lau urteotarako Plana osatu behar denez, sentsibilizazioa indartzeko ekintzak aztertuko dira lehendabizi, eta ondoren, euren eraginkortasuna handitzeko egoki irizten diren aldaketak edota ekarpenak txertatuko dira.	Altua
E.8.1.2 Euskara, kultura eta gazteria sailen eginkizunak laguntzeko giza-baliabideak jarri.	Inoiz baino beharrezkoagoa bada ere -gazteria teknikaririk ez dago eta lan tekniko handia dago...-, ez da proposamen zehatz ofizialik egin. Ildo horretan, ezinbestekoa da bilera bat egitea eta honakoak zehaztea: ze nolako lan administratiboak desbideratu ditzakegun, nori eta noizero (asteko egun batean...). Horrelakorik egin ezean, ez da gai honetan ezer aurreratuko, eta ondorioa izango da, arloko lan tekniko egiteke geratuko dela, edo bere kalitate maila jaitsiko dela ezinbestean.	Altua
E.8.1.3 Giza eragileak euskararen aldeko konpromisoan gehiago inplikatu eta Udalaren jarraipena handitu.	Euskara Batzordea horretan ari da. Gaur egun gizarte eragileen inplikazio altua den arren, areagotzen jarraitzea da Udalaren zein Euskara Batzordearen beraren asmoa. Horretarako lehen urratsak eman dira jada, izan ere Euskara Batzordean parte hartzen duten gizarte eragileek gero eta zeresan handiagoa dute euskara bultzatzeari begira lehenesten diren helburuak zehazteko orduan, zein antolatzen diren ekintzen nondik norakoak erabakitzeko orduan. Halaber, Udaletik, euskararen sustapena eta normalkuntzarekin zerikusirik daukan guztiaz informazio osoa eskaintzen zaie.	Altua
E.8.1.4 Euskara Biziberritzeko Plana berrikusi (orain ESP).	Euskara teknikaria horretan hasiko da laster, alde zuzenetik egin behar den diagnostikoarekin amaitu eta gero. Izan ere 2008-2011 epealdirako Plan Estrategikoaren luzapena egin zen 2012an, eta aurten, datozen lau urteotarako 2013-2016 Plan Estrategikoa onartu beharko litzateke.	Altua
E.8.1.5 Udal administrazioan euskararen erabilera normalizatu Euskara Biziberritzeko Planeko neurriak areagotuz eta identifikatutako oztopoak gainditzen lagundu dezaketen neurri berriak bilatu.	2013a amaitu baino lehen onartu behar da ezinbestean, izan ere 2008-2012 epealdirako Erabilera Plan muga eguneratu berri da, eta orain, 2012-2017 eperakoa osatu behar dugu udalerrri guztiok. Horretarako baina, Hizkuntza Politika Sailburuordetzak markatu beharreko ildoan zain gaude.	Altua
E.8.1.6 Familia mailako mintza-laguna bultzatu non familiako partaide guztiek euskaraz dakiten.		Altua

Programa 8.2. Kultura, aisialdia eta kirol eskaintza eraginkorra eta parte-hartzailea

Ekintza	Deskripzioa	Lehentasuna
E.8.2.1 Nerbioi-Ibaizabalgo web gune linguistiko, etnografiko eta kulturaletik eratorritako ondorioak zabaldu.	Udlaren web orria bitartez, udal aldizkaria eta hitzaldiak	Ertaina
E.8.2.2 Herri mailan antolatzen diren kultur jarduera guztiei erantzuna eman ahal izateko, Kultur Etxean eta Liburutegian hautemandako espazio falta arazoei irtenbide bat bilatzen aurrera egin.	Alhondigako eraikina izango da ziurrenik Kultur Etxeak duen espazio faltari erantzuna eman diezaiokeen eraikina.	Altua
E.8.2.3 Herri mailako kulturako Plan estrategiko bat gauzatu.	Kultur eta kirol politika antolatu bat egiteko asmoz, Planak iraungo duen denboraldirako Kultura eta Kirol sailak lortu nahi dituen helmugak, helburuak eta proposamen orokorrak ezagutzea.	Altua
E.8.2.4 Turismoa eta kulturaren arteko koordinazio maila areagotu (zeharkakotasuna).	Bi sailen artean (turismoa eta kultura) hiru hiletan behin bilerak antolatu biek garatu behar dituzten ekintzen inguruan elkar komunikatzeko eta era koordinatuan bestelako ekintzak garatu ahal izateko.	Altua
E.8.2.5 Festa Batzordeak inplikazio maila handiagoa eta iraunkorragoa eta nortasun propioa izan dezan bultzatu.	Festa Batzordea arduratuko da kultur saileko (edo Udaleko) festak eta ekintzak antolatzen eta koordinatzen. Zentzu horretan berau izango da festen sustapena eta ezagupenerako organo arduraduna. Bere zereginak egiteko autonomia osoa izango zukeen.	Altua
E.8.2.6 Gazteplanaren garapenean aurrera egin (Gaztedi bis).	Aurreko Gazte Planean egindako ekintzak identifikatu eta identifikatzen diren berriak garatzen hasi.	Altua
E.8.2.7 Udala eta giza talde ezberdinen arteko programaketa kultural koordinatua egiteko esfortzuak areagotu, herriko sektore ezberdinetara iristeko.	Sailak deituta foroak-batzordeak antolatzen dira. Baita, urtero egiten diren kultur elkarte eta kirol elkarteei zuzendutako diru-laguntza bitartez ere.	Altua
E.8.2.8 Kirol elkarteek erabilitako gune publikoak arautuko dituen arau bat egin, erabilerak eta betebeharrak ebazteko.	Diru-laguntzaen arautegi orokor bat dago eta urtero deialdiak egiten dira.	Altua

JARRAIPEN PLANA

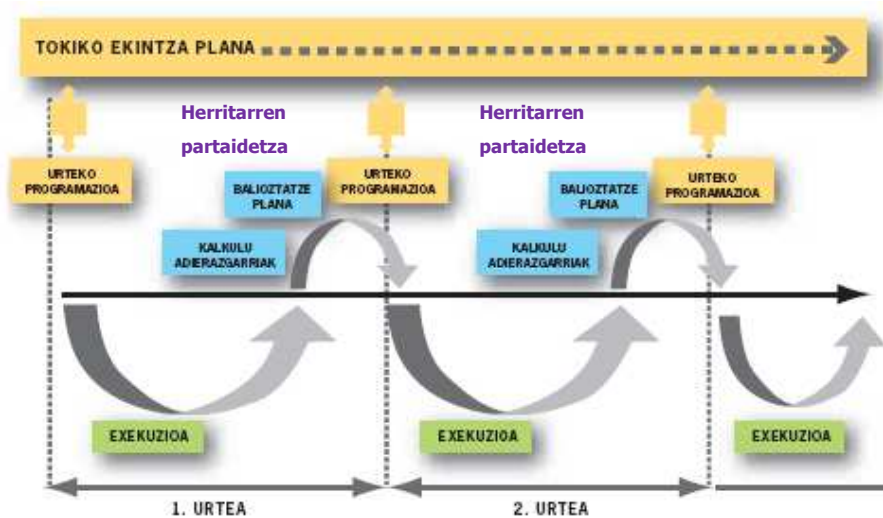
1. Jarraipen Planaren Xedea

Iraunkortasunerako **Tokiko Ekintza Planaren ezarpenerako monitorizazio lanabesen zehaztapena** egitea du helburu Jarraipen Planak, proposamenen betetze maila eta hauen eraginkortasuna ebaluatuz, baita adierazleen kalkulua ere.

Horren bitartez, Ekintza Plana inguruabar eta egoera berrietara egokitzen joan daiteke, herriaren testuinguru sozioekonomiko eta ingurumenekoaren bilakaerara egokituz.

2. Jarraipen Planeko Operazioak

Ekintza Plana kudeaketarako erabateko tresna eraginkor moduan erabili ahal izateko, Udalsarea 21etik (Iraunkortasunerako Euskal Udalerrien Sarea) aldizkako **hainbat aplikazio prozesuren integrazioa** sustatzen da, horien artean Tokiko Agenda 21 kudeatzeko eredu egokia sortuz.

TA21en Ekintza Planaren urteko kudeaketaren zikloa

Iturria: "Euskadiko udaletan Tokiko Agenda 21en ekintza planen urteko Programaziorako eta Ebaluaziorako Gida Metodologikoa". Ingurumen Estrategiaren Agiria Saila 60.zk. 2006ko Urria. Ihobe.

Horrela, Ekintza Planaren urteroko kudeaketa ezartzeak, urtero iraunkortasun helburuen (iraunkortasun adierazleak) lorpenaren eboluzioa eta Tokiko Agenda 21ean burututako jarduerak (Planaren exekuzioaren ebaluaketa) baloratu eta komunikatzeko aukera ematen du, baita hurrengo urtean garatuko diren jarduerak zeintzuk izango diren erabakitzea (Planaren urteroko programazioa), ahal den neurrian udal aurrekontuei lotuta.

OPERAZIOA ¹	DESKRIBAPENA	HELBURUA
TOKIKO IRAUNKORTASUNAREN ADIERAZLEEN KALKULUA (TIA)	Euskadiko tokiko iraunkortasunaren adierazleen sistemaren urteroko kalkulua Tokiko Agenda 21en ebaluazio eta jarraipen programaren esparruan, MUGI 21 aplikazio informatikoa erabiliz.	TIA-en kalkuluak ondorengoa ahalbidetzen du: <ul style="list-style-type: none"> - Udalerrriaren egoera eta joerak ezagutu eta ebaluatzea. - Urtean zehar burutu diren ekintzen emaitzak ebaluatzea. - Biztanleriari udalerriko garapen jasagarriaren egoera, joera eta garapen mailaren berri ematea modu argi eta errazean.
BEROTEGI-EFEKTUKO GASEN (BEG) INBENTARIOAREN KALKULUA	Berotegi-efektuko gasen Inbentarioaren kalkulua.	BEG-en isurketen Inbentarioaren kalkuluak ondorengoa ahalbidetzen du: <ul style="list-style-type: none"> - Toki-administrazioko jardueraren ondorioz erregai eta elektrizitatearen kontsumoari eta garraioari dagokien isurketen banaketa ezagutzea. - Udalerriri zuzenki loturiko jardueren isurketak ezagutzea.
TOKIKO EKINTZA PLANAREN (TEP) BETETZE MAILAREN EBALUAZIOA	<ul style="list-style-type: none"> - Metodologia estandarizatuaren eta MUGI 21en aplikazio informatikoaren bitartez ekintza Planak gauzatuak mailaren urteroko balorazioa eta analisisa da. - Ekintza bakoitzaren exekuzio mailaren ebaluazioak horiek euren garapen egoeraren arabera sailkatzea ahalbidetzen du. Hortik abiatuz, Planaren ezarpen globalaren maila kalkulatu da. - Zenbait aldagairen arabera (lehentasuna, gaiak, tipologia) exekuzio adierazgarriak ere ateratzen dira; udalaren analisi ebolutiboa egiten eta hori beste prozesu batzuekin konparatzen uzten du. 	<ul style="list-style-type: none"> - Eraginkortasun handiagoa lortzearen, erabakiak hartzeko eta Planaren udal kudeaketaren orientazioa gauzatzeko informazio baliotsua eskaintzen du. - TEP-aren exekuzio mailaren ikuspegi orokorra eskaintzen du. - Informazioa biltzen du: programatu gabe egonik, ekintza edo helburuen garapenean laguntzen duten ekintzak sartzea ahalbidetzen du. - Hobekuntzak proposatzeko zailtasunak aurkezten dituzten atalak antzematea ahalbidetzen du. - Inplikaturik dauden agente ezberdinei -politikoak, teknikoak, herritarrak- Tokiko Agenda 21en garapena komunikatzeko eta ezagutarazteko datu zehatzak eskaintzen ditu.
EMAITZAK JAKINARAZTEA	Behin iraunkortasunaren adierazgarrien eta BEG-en kalkulua eta ezarpen mailaren ebaluazio prozesua bukatu eta gero, lortutako emaitzak Tokiko Agenda 21-i lotutako aktore taldeari komunikatzea beharrezkoa da: <ul style="list-style-type: none"> - planean inplikaturikotako eragile teknikoei - gobernu taldeko kideei zein herritarrei - herritar zein gizarte eta ekonomi eragileei 	Barne komunikazioaren bitartez: <ul style="list-style-type: none"> - Barnean dauden udaletako teknikariek Ekintza Plana barneratzen dutela sustatzea, xedea izanik hauek Planaren ekintzak beren jardueran txertatzea eta barne komunikazio eta koordinazioa indartzea. Kanpo komunikazioaren bitartez: <ul style="list-style-type: none"> - Udalak iraunkortasunaren alde egiten duena herritarrei aldizka komunikatzen laguntzea, egiaztatutako informazioan oinarriturik. - Herritarren parte-hartze organoak finkatzen laguntzea Planaren exekuzioaren jarraipenaren eta ondorengo programazioaren bitartez.

¹ Ekintza guztiek urteroko periodikotasuna dute, Ekintza Planaren Berrikuspenak salbu, zeinak 4 eta 8 urte bitarteko maiztasuna duen, udalerrriaren arabera.

OPERAZIOA ¹	DESKRIBAPENA	HELBURUA
TOKIKO AGENDA 21AREN KALITATEAREN NEURKETA (tak21)	<ul style="list-style-type: none"> - tak 21 Euskadiko Tokiko Agenda 21en kalitate orokorra neurtzeko eta ezagutzeko sistema da. 5 ezaugarriren balorazioen bitartez definitzen da: ezaugarri estrategikoak, zeharkakoak, parte-hartzaileak, operatiboak eta jasangarritasunekoak. - Udalsarea 21ek sustatutako Auditoretza sistema bat da, eta Sarean dauden udalerrien Tokiko Agenda 21eko prozesuen kudeaketa modeloaren parte da. 	<ul style="list-style-type: none"> - Herritarren parte-hartzea sustatzea jardueren urteko programazioaren prozesuan herritarrak integratuz. <p>Ondorengoa ahalbidetzen du:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bidezko diagnostiko baten bidez Tokiko Agenda 21en plangintza hobetzea. - Udalerrian hoberen dauden alderdiak eta hobetu daitezkeenak antzematea.
EKINTZEN PROGRAMAKETA	<p>Hurrengo urtean Ekintza Planaren ezarpenean lagunduko duten egin beharreko jarduerak definitzea; erreferentzia moduan Planari dagokion urterako planifikatutako ekintzak eta ebaluaziotik jasotako emaitzak hartuko dira.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ekintza Planaren hainbat urtetako planifikazioa udal aurrekontuari eta barnean dauden udal-zerbitzuen kudeaketari lotzea. - Planaren exekuzioa jarduteko beharren eboluziora eta eskura dauden giza baliabideetara eta baliabide ekonomikoetara modu egokiagoan doitzea. - Planari lotutako proiektu eta jarduerak formulatzea hurrengo urtean zehar udalaz gaindiko finantzazioaren bilketara bideratuta daudenak.. - Tokiko Agenda 2 prozesua udal teknikarien multzo osoaren aurrean ikusgarriagoa egingo duten eta haiengandik hurbilago kokatuko duten hurbileko denbora-mugarriak eskura izatea.
EKINTZA PLANAREN BERRIKUSPENA	<p>Aurrekoa ordeztuko duen hainbat urteko Ekintza Plan berria lantzea.</p>	<p>Ondorengoa ahalbidetzen du:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planaren helburu zein ekintzak iraunkortasunari loturiko arloen eboluzio juridiko, tekniko, ekonomiko eta sozialera egokitzea. - Gaikako esparruen arabera, Planaren jardueren ezarpen mailara doitzea. - Udalerriaren ingurumen eta gizarte eboluziora moldatzea.

3. MUGI 21 Planaren kudeaketan tresna lagungarri moduan

MUGI 21 Udalsarea 21eko udal-kideentzat neurritan diseinatutako eta garatutako **aplikazio informatikoa** da. Tokiko Agenda 21en kudeaketa eta jarraipen prozesu garrantzitsuenen kudeaketa integratua errazten du, alegia, Planaren ebaluazioa, adierazleen kalkulua, ekintzen programazioa eta Planaren azterketa (planifikazioa).

Badaude, gainera, bestelako tresna batzuk, hala nola, Tokiko Jasangarritasun Adierazleen kalkulurako Metodologia, tak21 aplikazio informatikoa edo Tokiko Ekintza Planen Ebaluazio eta Jarraipen Plana besteak beste, kudeaketa eredu honen lanen garapenean laguntzen dutenak.

4. Nork hartzen du parte Planaren kudeaketan?

Ekintza Planaren kudeaketa prozesuan beharrezkoa da ondorengo konpromisoa:

IRUDIA	DEFINIZIOA	ROLA
PROZESUAREN KOORDINATZAILEA ESKUALDE MAILAN	Tokiko Agenda 21en kudeaketara lotutako UT21 Nerbioi-Ibaizabaleko arduradun teknikoa.	<ul style="list-style-type: none"> • Prozesu osoa erraztea eta sustatzea. • Prozesuan inplikaturako eragile multzoarekiko komunikazioa, laguntza eta jarraipena. • MUGI 21en inguruko dokumentu eta informazio kudeaketa. • Programazio txostena egitea. • Udalsarea 21ekin eta kanpoko ebaluatzailearekin komunikatzea. • Emaizten txostenaren tratamendua eta lantze prozesua.
PROZESUAREN KOORDINATZAILEA UDAL MAILAN	Tokiko Agenda 21en kudeaketara lotutako Udaleko arduradun teknikoa.	<ul style="list-style-type: none"> • UT21 Nerbioi-Ibaizabaleko koordinatzaileari laguntza ematea. • UT21 Nerbioi-Ibaizabali datuak eta informazioa emateko barne koordinazioa.
INPLIKATURAKO ERAGILEAK	Udaletxe, udal enpresa, UT21 Nerbioi-Ibaizabal zein udal eskuduntzak beren gain dauzkaten eskualdeko beste entitateetako o teknikari edo hautetsiak, Ekintza Planaren buruketan inplikaturikoak.	<ul style="list-style-type: none"> • Buruturiko Ekintza Planari loturiko jardura guztien identifikazioa. • Integratutako eta ebaluatutako jardueren ondorengo balidazioa. • Planera lotuta egin beharreko jardueren formulazioa eta dagokion kostua.
EBALUATZAILEA	Prozesua ebaluatzeko propio esleitutako pertsonal teknikoa, lan hori burutzeko gaitasun bereziak izan behar dituena. Rol hau UT21 Nerbioi-Ibaizabaleko pertsonal tekniko batek bete dezake, baina hobe da Udaletik kanpoko eragile batek egitea.	<ul style="list-style-type: none"> • Prozesuaren koordinatzaileari metodologi laguntza ematea. • Prozesuaren hasierako aurkezpenari eta eragileei irizpideak emango dizkien prozesu bukaerari laguntza ematea. • Metodologi gidan ezarritako irizpideen arabeko ekintzen exekuzio mailaren ebaluazioa. • Prozesuaren kalitatearen kontrola eta metodologi irizpideen gutxiengoa betetzearen balidazioa. Beharrezkoa izanez

IRUDIA	DEFINIZIOA	ROLA
		gero, koordinatzaileari laguntza ematea.

5. Jarraipenerako Ereduaren proposamena

Jarraian Udaleko nahiz eskualdeko kudeaketa organoen eta partaidetza organoen bitartez prozesuaren jarraipena egin ahal izateko eredu bat aurkezten da.

Barne Partaidetza:

Prozesuaren jarraipena hainbat mailatan burutuko da:

Maila	Organoa	Izaera	Funtzioak
Udalekoa	Lantalde estrategikoa	Mistoa (politikoa eta teknikoa)	Informazioa, jarraipena eta parte-hartzea herri mailan
Eskualdekoa	UT21 Nerbioi-Ibaizabaleko Udaltalde Batzordea	Mistoa (UT21 Nerbioi Ibaizabaleko kide diren udaletako udal arduradun eta arduradun politiko eta tekniko integratua)	Informazioa, jarraipena eta parte-hartzea eskualde mailan

Bi organoak Tokiko Agenda 21 en garapen eta jarraipen prozesuak eskatzen duen maiztasunarekin deituko dira bilerara. Ezarritako helburuak betetzearren, komenigarria litzateke organo bakoitzarekin gutxienez urtean bitan elkartzea.

Kanpo Partaidetza:

Herritarren parte-hartze eta jarraipena hainbat metodoren bitartez burutu daiteke, parte-hartzea bultzatzen duten foro edo tailerrak antolatuz, esaterako. Parte-hartze eta jarraipen hori egin diren Lantalde eta batzordeen eta urteko programazioaren arabera izango da. Gutxienez urtean behin egingo da.

Kanpo partaidetza izan daiteke:

- Tokiko Agenda 21 en prozesuari berari lotua: Tokiko Agenda 21 en jarraipen, ebaluaketa eta programazioa ahalbidetzen duten herritarren parte-hartzeko mekanismoak.
- Sektoriala edo gaikakoa: herritarren parte-hartzeko mekanismoak, adibidez, mugikortasun foroak, airearen kalitatea, biodibertsitatea, Udala-enpresa, parte-hartzeko estrategiak diseinatzeko prozesuetan zentratutako bilerak, etab.